

55 הגמרא תולה את מחלוקתם במחלוקת אחרת שנחלקו: **אמר רבי**
56 **ירמיה, ואודו למעמייהו** – דבר זה שאמרו רבי יהודה ורבי שמעון,
57 לשיטתם אמרוהו. **דתניא** בברייתא, נאמר בפסוק (ויקרא טו א) לגבי פר
58 ושעיר שמקריב הכהן הגדול ביום הכפורים, **וכפר את מקדש הקדש**
59 **ואת אהל מועד ואת המזבח וכפר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל**
60 **וכפר.** דורשת הברייתא את הפסוק, **וכפר את מקדש הקדש זה**
61 **לפני ולפנים – קודש הקדשים, ואת אהל מועד זה ההיכל, מובחן**
62 **במשמעו, וכפר אלו העזרות, שהפר והשעיר מכפרים על טומאת**
63 **מקדש וקדשיו, דהיינו על טמא שנכנס לאהל מועד או להיכל או**
64 **לעזרה, או שנגע במזבח, הפר מכפר על הכהנים, והשעיר על**
65 **ישראל. ואת המשך הפסוק דורשת הברייתא, כהנים, במשמעו,**
66 **על כל עם הקהל, אלו וישראל. וכפר, אלו הלויים. ובתיבות אלו**
67 **הושוו בולן – הכהנים הלויים והישראלים לכפרה אחת, דהיינו**
68 **שיש כפרה אחת שמכפרת על כולם, שכולם מתכפרין בשעיר**
69 **המשתלח על שאר עבירות, חוץ מטומאת מקדש וקדשיו. אלו הם**
70 **דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר, בדבר אחד אני מסכים עם רבי**
71 **יהודה, שבשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל על**
72 **טומאת מקדש וקדשיו, כך דם הפר מכפר על הכהנים על טומאת**
73 **מקדש וקדשיו. אך בזאת אני חולק על רבי יהודה, שלדבריו הכהנים**
74 **מתכפרים בשעיר המשתלח על שאר עבירות, ואני סובר שהם**
75 **מתכפרים על שאר עבירות בידוי שמתוודה הכהן הגדול על הפר,**
76 **שבשם שידויו של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר**
77 **עבירות, כך הידוי של הפר מכפר על הכהנים בשאר עבירות.**
78 **נמצא, שלרבי שמעון הכהנים אינם מתכפרים כלל בשעיר המשתלח,**
79 **ולכן הם אינם נקראים 'בעלים' כלפיו לסמוך עליו. ואילו לרבי יהודה**
80 **השעיר המשתלח מכפר גם על הכהנים, נקראים אהרן ובניו**
81 **'בעלים' עליו, ויכולים לסמוך עליו.**
82 **מקשה הגמרא: ורבי שמעון, הא – הרי וראי שכהנים ולויים**
83 **וישראלים הושוו כולם לכפרה אחת, שהרי כך נדרש מהפסוק, ולגבי**
84 **מה הושוו, הרי לשיטתו השעיר המשתלח מכפר רק על ישראל,**
85 **והפר מכפר רק על הכהנים. מתרצת הגמרא: אין – אכן, גם לרבי**
86 **שמעון הושוו כולם זה לזה דבני כפרה נינהו – שכולם מתכפרים**
87 **בעבודת הכהן הגדול, מיהו כל חד וחד מכפר בנפשיה – אולם**
88 **כל אחד ואחד מהם מתכפר בקרבן שלו, הכהנים בפר, וישראל**
89 **בשעיר המשתלח.**
90 **הגמרא מסכמת במה נחלקו רבי יהודה ורבי שמעון: לרבי יהודה, על**
91 **טומאת מקדש וקדשיו וישראל מכפרי – מתכפרים בדם השעיר**
92 **הנעשה בפנים, וכהנים מתכפרים בפר של אהרן, ובשאר עבירות,**
93 **אלו ואלו מכפרי בידוי הנאמר על השעיר המשתלח. ולרבי**
94 **שמעון, הפר אינו מכפר לכהנים רק על טומאת מקדש וקדשיו, אלא**
95 **בשאר עבירות נמי, כהנים בידוי דפר מתכפרי – גם בשאר**
96 **עבירות הכהנים מתכפרים בידוי שעל הפר, ואילו השעיר המשתלח**
97 **מכפר רק על ישראל.**
98 **מוסיפה הגמרא: בדתני – וכן שנינו במשנה (שבועות ב), אהרן וישראל,**
99 **ואחד כהנים, ואחד כהן משיח – הכהן הגדול שנמשח בשמן**
100 **המשחה, כולם שוים לענין שעיר המשתלח, שמתכפרים בו על כל**
101 **העבירות, חוץ מטומאת מקדש וקדשיו. מה בין ישראל לכהנים**
102 **ולכהן משיח, אלא שדם הפר מכפר על הכהנים על טומאת**
103 **מקדש וקדשיו, ודם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל על**
104 **טומאת מקדש וקדשיו [וז דברי רבי יהודה]. ורבי שמעון אומר,**
105 **בדבר אחד אני מסכים עם רבי יהודה, שבשם שדם השעיר הנעשה**
106 **בפנים מכפר על ישראל על טומאת מקדש וקדשיו, כך דם הפר**
107 **מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו. אך בזאת אני חולק על**
108 **רבי יהודה, שלדבריו הכהנים מתכפרים בשעיר המשתלח על שאר**
109 **עבירות, ואני סובר שהם מתכפרים על שאר עבירות בידוי שעל**
110 **הפר, שבשם שידויו של שעיר המשתלח מכפר על ישראל על**
111 **שאר עבירות, כך וידויו של פר מכפר על הכהנים על שאר**

1 **נקבי רחלה שהיא בת שתי שנים, בבמה. ורצה לנסותנו אם יודעים**
2 **אנו לחלק בזה בין זכר לנקבה. ופשטינא ליה – פשטנו לו ספק זה**
3 **ממתניתין בשקלים (פ"ה מ"א) אודות מי שהביא קרבן ולא הביא עמו**
4 **נסכים, שהיה נותן מעות לגזבר והלה היה נותן לו חותמת להראותה**
5 **לממונים על הנסכים והיו נותנים לו את הדרוש לו לקרבנו, ומבואר**
6 **שם שהחותם שהיה רשום עליו 'גדי' היה משמש לנסכי צאן בין של**
7 **גדולים ובין של קטנים, בין של זכרים ובין של נקבות, חוץ**
8 **מלנסכים של אילים שהיו שונים. והרי דברי המשנה סותרים את**
9 **עצמם, שמתחילה אמרה שדין נסכים אחד לצאן גדולים וקטנים,**
10 **ושבו אמרה שאילים חלוקים בנסכים מהכבשים. אלא שמה**
11 **שאמרה המשנה של גדולים ושל קטנים' הכוונה לנקבות דווקא,**
12 **שבהן אין לחלק בין גדולים וקטנים, ומידת נסכים אחת לכבשה**
13 **ולרחלה.**

משנה

14 המשנה עוסקת בדיני סמיכה על הקרבנות: **כל הקרבנות שהצבור**
15 **מביאים, אין בהן דין סמיכה, דהיינו שהבעלים מניחים את הידים**
16 **על ראש הקרבן ונשענים עליו, חוץ מן הפר הבא על כל המצות –**
17 **פר שמביא הקהל לחטאת אם עברו רוב ישראל על אחת המצוות**
18 **בהוראת בית דין, ופר זה הסנהדרין סומכים עליו, וחוץ מהשעיר**
19 **המשתלח לעזאזל ביום הכפורים, שהכהן הגדול סומך עליו. רבי**
20 **שמעון אומר, אף שעיר עבודת כוכבים – שעיר שמביא הקהל**
21 **לחטאת אם עברו רוב ישראל עבודה זרה בשוגג על פי הוראת בית**
22 **דין, גם הוא טעון סמיכה.**
23 **כל הקרבנות שהיחיד מביא, טעונין סמיכה, חוץ מן הבכור – בכור**
24 **במה טהורה, והמעשר – מעשר בהמה, והפסח – קרבן פסח, שאינם**
25 **טעונים סמיכה.**
26 **והיורש – מי שאביו התנדב להביא קרבן עולה או שלמים ומת, בנו**
27 **סומך על הקרבן. וכן מביא היורש את הנקבים שאביו התחייב**
28 **להביא עם הקרבן, ומימר – וכן יכול היורש להמיר את הקרבן שירש**
29 **בבהמה אחרת, והקרבן וגם התמורה קדושים, כאילו אביו המיר.**
30

גמרא

31 **תנו רבנן בברייתא, כל קרבנות הצבור אין בהן סמיכה, חוץ מפר**
32 **הבא על כל המצות ושעירי עבודת כוכבים, דברי רבי שמעון. רבי**
33 **יהודה אומר, שעירי עבודת כוכבים אין בהן סמיכה. ומוסיף רבי**
34 **יהודה, ואת מי אביא תחתיהם – איזה קרבן ציבור שחייב סמיכה**
35 **אכניס במקום שעירי עבודת כוכבים, אביא תחתיהם את השעיר**
36 **המשתלח לעזאזל ביום הכפורים, שהוא חייב בסמיכה.**
37 **הגמרא מפסיקה באמצע דברי הברייתא ומקשה על דברי רבי יהודה:**
38 **וכי לא כניא דלא מעיל – האם אי אפשר שלא יכניס קרבן ציבור**
39 **אחר תחתיהם, וכי משום שבשעירי עבודת כוכבים אין סמיכה,**
40 **בהכרח שיש קרבן אחר הטעון סמיכה.**
41 **מתרצת הגמרא: אמר רבינא, גמירי – למדו הלכה למשה מסיני,**
42 **שיש שתי סמיכות בקרבנות צבור, וממילא אם שעירי עבודת**
43 **כוכבים התמעטו מסמיכה, בהכרח שיש קרבן ציבור אחר שחייב**
44 **סמיכה.**
45 **הגמרא ממשיכה בהבאת דברי הברייתא: אמר לו רבי שמעון לרבי**
46 **יהודה, והלא אין סמיכה אלא בפעלים, וזה – שעיר המשתלח,**
47 **אהרן וקניו – אהרן או הכהנים הגדולים הבאים אחריו כומכין בו,**
48 **וזה אינם הבעלים של הקרבן, וממילא סמיכה זו אינה עיקר, וכיצד**
49 **אתה מונה את השעיר המשתלח כאחד משני קרבנות הציבור שיש**
50 **בהם סמיכה.**
51 **אמר לו רבי יהודה לרבי שמעון, אף זה – גם שעיר המשתלח נחשב**
52 **שהבעלים סומכים עליו, שכן גם אהרן וקניו מתכפרין בו עם שאר**
53 **ישראל, ולכן נחשבים גם הם כבעלי הקרבן.**
54

מנחות דף צ עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עזו והדר" (ליום שלישי) קנא

טעונים נסכים. וכיון שרק קרבן הבא בנדר ונדבה טעון נסכים, אם כן
מעשה **אוציא את החובות** [קרבנות החובה] **הנאות מהמת הנהל**
בנהל. מפרשת הגמרא את כוונת הברייתא: **ומאי ננהו** – ומי אלו
שכיוונה להן הברייתא, **עולות ראיה ושלמי הנינה**, שלא יטענו
נסכים כיון שהן קרבנות חובה. אומרת הברייתא: **תלמוד לומר**
בהמשך הפסוק 'או במועדיכם, לרבות שכל הקא במועדיכם טעון
נסכים.
ממשיכה הברייתא: **משמע להביא את אלו**, עולות ראיה ושלמי
חגיגה, שהם טעונים נסכים. וכיון שנתרבו אלו, שמא מעשה **אביא**
גם את **שעירי החטאת** הקרבים ברגל שיטענו נסכים, **הואיל ובאין**
חובה בנהל כמותם, תלמוד לומר (שם טו ח) **'וכי תעשה בן בקר**
עלה או זבח לפלא נדר או שלמים לה, והקריב על בן הבקר וגו',
ונתפרשו בפסוק נסכי בן בקר, ויש לשאול הלא כבר נאמר 'ועשיתם
אשה לה' עולה או זבח לפלא נדר וגו' לעשות ריח ניחוח לה' מן
הבקר או מן הצאן, ובן בקר בכלל היה, ולמה יצא מן הכלל
שהזכרה עשיתו בנפרד, הלא די היה לכתוב 'הקריב על בן הבקר'
וגו', אלא בא הפסוק ללמד שיש להקיש אליו [אל בן הבקר] ולומר,
מה בן בקר מיוחד שהוא בא גם בנדר ונדבה, אף כל קרבן שיש
בו דין נסכים, הוא קרבן הנדר ונדבה, ומפסוק זה אנו למדים
שרק מין קרבן שיש בו נדר ונדבה טעון נסכים, ומרבה אני עולות
ושלמים הבאים חובה, כגון עולת ראיה ושלמי חגיגה, כיון שיש
עולות ושלמים הבאים בנדר ונדבה, ומוציא אני שעירי חטאת שלא
מצאנו קרבן חטאת הבא נדבה.
דרשה נוספת: **'לעשות ריח ניחוח לה' מן הבקר או מן הצאן'**
הנאמר בהמשך הפסוק, **מה תלמוד לומר, אלא לפי שנאמר**
מתחילה 'ועשיתם אשה לה' עולה, שומע אני שאפילו עולת העוף
במשמע ותהיה טעונה נסכים, תלמוד לומר 'מן הבקר או מן הצאן,
למעט שרק בהמה טעונה נסכים, דברי רבי יאשיהו. רבי יונתן אומר,
דין זה שעוף אינו טעון נסכים, אינו צריך להדרש מ'מן הבקר או מן
הצאן, שהרי הוא אומר מתחילה 'ועשיתם אשה לה' עולה או זבח,
ועוף אינו זבח, אם כן מה תלמוד לומר 'מן הבקר או מן הצאן,
לפי שנאמר (ויקרא א) **'אדם כי יקריב מקם קרבן לה' מן הבתמה**
מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם, ויכול שהאומר הרי עלי
עולה יביא משניהם דווקא, אחד מן הבקר ואחד מן הצאן, שכן
משמע מן הפסוק שהנדר מן הבהמה יביא גם מן הבקר וגם מן הצאן,
תלמוד לומר 'מן הבקר או מן הצאן, שאם רצה אחד מביא ואם
רצה שנים מביא.
הגמרא מבררת את דעת רבי יונתן. מקשה הגמרא: **ורבי יונתן, למה**
לי קרא – מדוע נצרך פסוק ללמד שרצה אחד מביא רצה שנים
מביא, האמר – והלא אמר רבי יונתן עצמו לגבי הנאמר בתורה (שם
טו כ) 'כי איש איש אשר יקלל את אביו ואת אמו מות ימות, שאין
מקום לומר שכוונת הפסוק שיומת רק אם יקלל את שניהם, שאף
שלא נאמר 'את אביו או את אמו', אף על פי כן משמע שניהם כאחד
ומשמע כל אחד בפני עצמו, עד שיפוטם לך הכתוב – שיאמר
בפירוש 'תדיו' ללמד שיש צורך בשניהם, וכיון שלא נאמר 'כי איש
איש אשר יקלל את אביו ואת אמו יחדיו מות ימות' אין לך לומר
שלא ימות אלא אם יקלל את שניהם. ומעתה, כיון שלא נאמר 'מן
הבקר ומן הצאן יחדיו תקריבו את קרבנכם' ודאי שיכול להביא
לנדרו או מן הבקר או מן הצאן.
מתרצת הגמרא: **איצטריך – צריך הפסוק בפרשת נסכים ללמד זאת**
משום שכלקא דעתך אמינא – היה עולה על דעתך לומר

משלש – ואם קיבל מעות מן הגזבר כדי לספק להקדש סולת כל
השנה לפי שער של שלש סאין לסלע, ולאחר מכן הוזלו ועמדו
מארבע סאין לסלע, מספק להקדש מארבע לסלע, משום שיד
הקדש על העליונה, וכשם שההדיוט ששילם ולא משך יכול לחזור
בו, אף הקדש יכול לחזור בו ולקבוע את הסיפוק כפי המזויר עתה.
באופנים אלו נמצא שהקדש מקבל על כל סלע סאה אחת יותר,
ובדמי סאין אלו קונים עולות לקיץ המזבח.
הגמרא מביאה ברייתות כדברי האמוראים בביאור 'מותר נסכים':
תניא בברייתא פוותיה [כדעתן] דרבי חייה בר יוסף, וכן תניא
בברייתא אחרת פוותיה דרבי יוחנן.
תניא פוותיה דרבי חייה בר יוסף, פירוצי מידות הללו, שהם
קדושים, מה היו עושין בהן, אם יש זבח אחר להקריבם עמו, יקריבו
עמו, ואם לא היה שם זבח אחר ולונו – עבר עליהם לילה, ופסלו
בלינה – לינה זו פוסלתם, כיון שכבר נתקדשו בכלי שרת. ואם לאו,
שאין שם זבח אחר ועדיין לא לנו, מקריצין בהן את המזבח. וקריין זה
מהו, מוכרים את הבירוצים וקונים בדמיהם עולות, הפשך קרב לשם
ועזרות העולות לפניהם, כדון קרבן עולה הקרב כליל ועורו לכהנים.
תניא פוותיה דרבי יוחנן, המקבל עליו לספק סלתות מארבע
ועמדו משלש, מספק מארבע. משלש ועמדו מארבע, מספק
מארבע, שיד הקדש על העליונה. וזהו ששנינו 'מותר נסכים לקיץ
המזבח', שהכוונה למותרי הסאין שהגיעו להקדש באופנים
האמורים.

משנה

ישנם קרבנות שעם הבאתם יש להביא גם נסכים. המשנה מפרטת את
הקרבנות הללו: **כל קרבנות בהמה שמקריבים הציפור והיחיד**
טעונים [צריכים שיביאו עמם] **נסכים, חוץ מן הכבוד והמעשר**
והפסח, שהם קרבנות יחיד אך אינם טעונים נסכים, והחטאת
והאשם בין כשהם קרבנות יחיד ובין כשהם קרבנות ציבור, אלא
שהחטאתו של מצורע ואשמו יצאו מן הכלל והן טעונים נסכים.

גמרא

הגמרא מביאה ברייתא הדורשת מפסוקי התורה בפרשת נסכים, את
הדינים המבוארים במשנה: **תנו רבנן, נאמר בתורה בפרשת נסכים**
(במדבר טו א) 'ועשיתם אשה לה' עולה או זבח לפלא נדר או בנדבה או
במועדיכם לעשות ריח ניחוח לה' מן הבקר או מן הצאן, ובהמשך
פרשה תורה את חובת הנסכים. ויש לדרוש את הפסוק, 'ועשיתם
אשה לה', ויכול הייתי לומר שכל קרבן העולה לאשים – המוקטר
על גבי המזבח יהא טעון נסכים ואפילו מנחה, תלמוד לומר
'עולה', שלא כל קרבן טעון נסכים אלא רק קרבן עולה. קרבן שלמים
מניין שאף הוא טעון נסכים, תלמוד לומר 'זבח', לרבות קרבן
שלמים. קרבן תודה מניין, תלמוד לומר 'או זבח', והתיבה 'או'
מרבה קרבן תודה.
ויכול שאני מרבה אף כבוד ומעשר ופסח וחטאת ואשם, ואומר
שכל הקרבנות טעונים נסכים. תלמוד לומר בהמשך הפסוק 'לפלא
נדר או בנדבה', שרק קרבן הנדר ונדבה, כעולה ושלמים,
שיכול אדם להתנדב ולהביאם גם ללא שנתחייב בהם, טעון נסכים,
אבל קרבן שאינו בא בנדר ונדבה אין טעון נסכים.
משמע מהדרשה האמורה להוציא – [למעט] את אלו, בכור ומעשר
ופסח וחטאת ואשם שאין מביאם אלא מי שנתחייב בהם, שאינם

המשך ביאור למסכת מנחות ליום חמישי עמ' א

מקשה הגמרא: **ורמינהו –** וקשה, שיש סתירה לכך ממה ששנינו
בברייתא אחרת, נאמר לגבי שעיר המשתלח (שם טו בא) **וסמך אהרן**
את שתי ידיו על ראש השעיר החי, ונלמד מכאן שרק השעיר החי,
דהיינו השעיר המשתלח, הוא טעון סמיכה, ואין שעירי עבודת

בזבחים טעונים סמיכה, דברי רבי יהודה. רבי שמעון חולק ואומר,
הלימוד מהפסוק הוא שרק השעיר החי טעון סמיכה באהרן – על
ידי כהן,

58 הגורל לה' ביום הכפורים, וקרב לחטאת בתוך ההיכל, שלא נאמרה
 59 בו סמיכה בפירוש.
 60 מתרצת הגמרא: מסתבר לרבות שעירי עבודת כוכבים, דומיא
 61 דשעירי נשיא – שהם דומים לשעיר נשיא שבו עוסק הכתוב, דשעיר
 62 נשיא מכפר על עבירות מצוה ויועה – שידוע לנשיא שחטא בה,
 63 וגם שעירי עבודת כוכבים מכפרים על חטא שנודע לציבור שחטאו
 64 בו, אבל שעיר הנעשה בפנים תולה ומכפר רק למי שלא נודע לו
 65 שחטא בטומאת מקדש וקדשיו.
 66 מקשה הגמרא קושיא נוספת לדעת רבי שמעון: וְלִרְבִּינָא דְאָמַר,
 67 גְמִירָא – ללמד הלכה למשה מסיני שיש רק שתי סמיכות בקרבנות
 68 ציבור, אם כן קראי למה לי – מדוע הוצרך רבי שמעון לרבות
 69 סמיכה בשעירי עבודת כוכבים מפסוקים, הרי ודאי שיש בהם סמיכה,
 70 שאם לא כן אין שתי סמיכות בציבור, שהרי לרבי שמעון הסמיכה על
 71 שעיר המשתלח אינה נחשבת סמיכה, כיון שאינה בבעלים.
 72 מתרצת הגמרא: אִיצְטְרִיךְ הִלְבָּתָא – צריכים את ההלכה למשה
 73 מסיני, וְאִיצְטְרִיךְ קְרָא' – וצריכים גם את הפסוקים. דְאִי מְקַרְא' –
 74 שאם היו לומדים זאת רק מהפסוקים, הִנֵּה אֲמִינָא זְבָחִי שְׁלָמִי צִיבּוּר
 75 – הייתי אומר שגם קרבן שלמים של ציבור, שהוא שני הכבשים
 76 הקריבים בחג השבועות עם שתי הלחם, טעון סמיכה, כִּי קָשְׂיָא
 77 אַמְתַּנְיָתוּן דְהַדְּ פִּירְקָא ד'כָּל הַמִּנְחוֹת בְּאוֹתוֹ' – כמו הקושיא שהקשו
 78 על המשנה בפרק 'כל המנחות באות', ששנינו שם (לעיל סא), אָמַר
 79 רְבִי שְׁמַעוֹן, שְׁלֹשָׁה מִיָּנִין שֶׁל קַרְבָּנוֹת מְעוֹנִין שְׁלֹשׁ מִצְוֹת, בְּכֹל
 80 אֶחָד מֵהֶם נוֹהֲגוֹת שְׁתֵּים מִתּוֹךְ שְׁלֹשׁ מִצְוֹת, וּמְבַאֵר שֶׁם רְבִי שְׁמַעוֹן,
 81 שְׁשֵׁלְמִי יָחִיד טְעוֹנִים סְמִיכָה בְעוֹדֵם חַיִּים, וְתוֹנֵפֹת חוּזָה וְשׁוֹק לְאַחַר
 82 שְׁחִיטָה, אֶךְ אֵינֶם טְעוֹנִים תְּנוּפָה כְּשֶׁהֵם חַיִּים. וְאֵילוּ זְבָחִי שְׁלָמִי צִיבּוּר
 83 טְעוֹנִים תְּנוּפָה כְּשֶׁהֵם חַיִּים, וְתוֹנֵפָה לְאַחַר שְׁחִיטָה, וְאֵין בְּהֶם סְמִיכָה.
 84 וְהִקְשׁוּ עַל כֵּךְ בַּגְמָרָא שֶׁם (לִיְתִי בְּקָל וְחוּמְרָא), וְיִהְיֶה זְבָחִי שְׁלָמִי
 85 צִיבּוּר מְעוֹנִין גַּם הֵם סְמִיכָה, מִקָּל וְחוּמְרָא מִשְׁלָמִי יָחִיד, מָה שְׁלָמִי
 86 יָחִיד שְׁאֵין מְעוֹנִין תְּנוּפָה מַחִיִּים, מְעוֹנִין סְמִיכָה מַחִיִּים וְכוּ', זְבָחִי
 87 שְׁלָמִי צִיבּוּר שְׁטַעוֹנִים תְּנוּפָה מַחִיִּים, אֵינוֹ דִּין שִׁיחֵי טְעוֹנִים סְמִיכָה.
 88 וּנְמַצָּא, שֶׁאֵם הֵינּוּ לּוֹמְדִים מֵהַפְּסוּקִים בְּלַבַּד, הֵינּוּ מַחִיבִים סְמִיכָה
 89 בּוֹבְחֵי שְׁלָמִי צִיבּוּר, וְלִכֵּן אִיצְטְרִיךְ הִלְבָּתָא – צְרִיכִים אֶת הַהִלְכָה
 90 לְמִשָּׁה מְסִינֵי שִׁישׁ רֵק שְׁתֵּי סְמִיכוֹת בְּצִיבּוּר, לְלַמֵּד שֶׁזְבָּחִי שְׁלָמִי
 91 צִיבּוּר אֵינֶם טְעוֹנִים סְמִיכָה.
 92 וְאִי מְהִלְבָּתָא – אם היתה רק ההלכה למשה מסיני ללא הפסוקים
 93 (הִנֵּה אֲמִינָא) לֹא יִדְעִינָּה דִּין נִיחָה – לא היינו יודעים אלו שני קרבנות
 94 ציבור טעונים סמיכה, שידוע הדבר שאחד מהם הוא פר העלם דבר
 95 של ציבור, שהרי נאמרה בו סמיכה בפירוש, אך לא היינו יודעים אם
 96 הקרבן השני הוא שעירי עבודת כוכבים, או שעיר יום הכפורים
 97 הנעשה בפנים. קְמַשְׁמַע לָן – בא הפסוק האמור בחטאת נשיא
 98 ללמדנו, שקרבן הציבור השני שטעון סמיכה הוא שעירי עבודת
 99 כוכבים, שהם דומיא דשעיר נשיא, דמכפר על עבירות מצוה
 100 ויועה.
 101 שנינו במשנה: כָּל קַרְבָּנוֹת הַיָּחִיד מְעוֹנִין סְמִיכָה, חוּץ מִבְּכוֹר
 102 וּמִעֶשֶׂר וּפְסָח.
 103 תְּנוּ רַבְּנֵי בְּרִייתָא, בְּפִרְשָׁת קַרְבָּן שְׁלָמִים נִאמְרָה שֶׁלֹּשׁ פַּעֲמִים הִמְלָה
 104 'קַרְבְּנו' לַעֲנִין סְמִיכָה, וְדוֹרְשִׁים מִכָּאן שֶׁלֹּשׁ דְּרֹשׁוֹת. הָאֲחַת, 'קַרְבְּנו'
 105 וְלֹא הַבְּכוֹר', שֶׁאֵין הַבְּכוֹר טְעוֹן סְמִיכָה. שְׁכִיבֹל וְהִלָּא דִּין הוּא – יָכוֹל
 106 הֵיית ללמוד שבכוֹר טעון סמיכה מקל וחומר, וְמָה קַרְבָּנוֹת שְׁלָמִים
 107 שְׁאֵין קְדוּשָׁתָן מִדְּרָגָה – שאינם קדושים משעת לידתם, אלא רק
 108 מִשְׁעָה שֶׁהַקְּדִישִׁם, מְעוֹנִין סְמִיכָה, כְּבוֹר שְׁקִדּוּשָׁתוֹ מִדְּרָגָה, אֵינוֹ דִּין
 109 שְׁמַעוֹן סְמִיכָה. תְּלָמוּד לּוֹמְרָ – לִפְיֵךְ מִלְּמַדְנוּ הַכְּתוּב, 'קַרְבְּנוֹ וְלֹא
 110 הַבְּכוֹר'.
 111 דְרֹשָׁה שְׁנִיָּה, 'קַרְבְּנוֹ וְלֹא מְעֶשֶׂר', שֶׁאֵין מְעֶשֶׂר בְּהֵמָה טְעוֹן סְמִיכָה.
 112 שְׁכִיבֹל וְהִלָּא דִּין הוּא, וְמָה שְׁלָמִים, שְׁאֵין מְקַדְּשִׁין לַפְּנִיחֵם
 113 וְלֹא חֲרִיחֵם – שאינם יכולים לקדש את הבהמה שלפניהם או
 114 שְׁלֹאחֲרֵיהֶם, אלא רק הבהמה שהקדיש לשלמים קדושה, מְעוֹנִין

1 וְאֵין שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים מְעוֹנִין סְמִיכָה בְּאֶהְרֹן, אֲלֵא בְּזִקְנִים.
 2 וּנְמַצָּא שִׁישׁ סְתִירָה בְּדַעַת רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִם הַסְּמִיכָה בְּשַׁעֲרֵי עֲבוֹדַת
 3 כּוֹכָבִים הִיא עַל יְדֵי כַּהֵן אוֹ עַל יְדֵי הַזִּקְנִים.
 4 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא בְּדֶרֶךְ תְּמִיחָה: אָמַר רַב שֶׁשֶׁת, וְתִסְבְּרָא דְהַדְּ
 5 קְמִיִּיתָא מְתַרְצָתָא הִיא – וְכִי אַתָּה סָבוּר שֶׁהַבְּרִייתָא הִיא שֹׁנָה הִיא
 6 מִתּוֹרַצָּת, כְּלוּמַר נִכּוּנָה, הִרִי שִׁנִּינוּ בַּהּ שֶׁהַסְּמִיכָה בְּשַׁעֲרֵי עֲבוֹדַת
 7 כּוֹכָבִים לְרַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא עַל יְדֵי הַכַּהֲנִים, וְהִיא אָמַר רְבִי שְׁמַעוֹן
 8 בְּרִייתָא לְעִיל (ע"ה) לְגַבִּי שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח, שֶׁסְּמִיכָה עַל יְדֵי הַכַּהֲנִים
 9 אֵינָה נִחְשָׁבֶת סְמִיכָה, מִשּׁוּם שֶׁסְּמִיכָה בְּפַעְלִים פְּעִינָן, וְהַכַּהֲנִים אֵינֶם
 10 בְּעֵלִים.
 11 מְמַשְׁיךְ רַב שֶׁשֶׁת וּמֵיִשֵּׁב אֶת הַסְּתִירָה: אֲלֵא תְרִינָן הָכִי – תִּתְרַךְ אֶת
 12 הַבְּרִייתוֹת כֵּךְ, שֶׁמֵּהַפְּסוּק (ויקרא טו) וְסִמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת יְדֵיהֶם עַל
 13 רֹאשׁ הַפָּר' יֵשׁ לְלַמּוֹד, שֶׁרֵק פָּר הָעֵלֶם דָּבָר שֶׁל צִיבּוּר מְעוֹן סְמִיכָה,
 14 וְאֵין שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים מְעוֹנִין סְמִיכָה, דְּכָרִי רְבִי יְהוֹדָה. רְבִי
 15 שְׁמַעוֹן אֹמְרָ, אִי אִפְשָׁר לְמַעַט שְׁעִירִים מִפְּסוּק הָעוֹסֵק בְּפֶר, אֲלֵא יֵשׁ
 16 לְמַעַט שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים מֵהַפְּסוּק הָאֲמוּר לְגַבִּי שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח
 17 (שם טו כא) וְסִמְךָ אֶהְרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי', שֶׁרֵק
 18 הַשְּׁעִיר הַחַי, דִּהֵינּוּ שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח, מְעוֹן סְמִיכָה בְּאֶהְרֹן – עַל יְדֵי
 19 כַּהֵן, וְאֵין שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים מְעוֹנִין סְמִיכָה בְּאֶהְרֹן, אֲלֵא
 20 בְּזִקְנִים. וְלִפִּי זֶה הָכִי קָא אָמַר לִיה – כִּךְ אֲמַר לּוֹ רְבִי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי
 21 יְהוֹדָה, אֵין הָדִין כְּדַבְרֵיךְ שְׁשַׁעֲרֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים אֵין צְרִיכִים סְמִיכָה,
 22 אֲלֵא שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים בְּעוֹ – צְרִיכִים סְמִיכָה, וְאִי שְׁמִיעַ לָךְ
 23 – וְאִם שְׁמַעַת מִרְבֵּךְ דִּלָּא בְּעוֹ סְמִיכָה, בְּאֶהְרֹן הוּא דְשְׁמִיעַ לָךְ –
 24 הַכּוּוֹנָה הִיחַת שְׁאֵינֶם צְרִיכִים סְמִיכָה עַל יְדֵי כַּהֵן, אֲבָל עַל יְדֵי הַזִּקְנִים
 25 טְעוֹנִים סְמִיכָה. וּמִשּׁוּם דְּמֵיִעוּמָא – הִמְיַעוּט שֶׁמִּמֶּנּוּ נִלְמַד דָּבָר זֶה,
 26 אֵינוֹ מִ'הַפָּר' כְּדַבְרֵיךְ, אֲלֵא מִ'הַחַי' הוּא נִלְמַד, וְלִכֵּן כְּשֶׁהִתְמַעֵטוּ
 27 שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים לֹא הִתְמַעֵטוּ אֲלֵא מִסְּמִיכַת כַּהֵן הַכְּתוּבָה
 28 בְּשַׁעֲרֵי הַמִּשְׁתַּלַּח, אֲבָל סְמִיכַת זִקְנִים יֵשׁ בְּהֶם.
 29 מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: וְלִדְעַת רְבִי יְהוֹדָה שֶׁאֵין סְמִיכָה בְּשַׁעֲרֵי עֲבוֹדַת
 30 כּוֹכָבִים, לְמָה לִּי לְמַעֲטִינָהוּ מִקְרָא' – מְדוּעַ צְרִיכִים לְמַעַטֵם מִפְּסוּק,
 31 וְהִיא אָמַר רְבִינָא, גְמִירָא – לְמַדּוּ הִלְכָה מִשִּׁנֵּי מִסִּינֵי שִׁישׁ רֵק שְׁתֵּי
 32 סְמִיכוֹת בְּקַרְבָּנוֹת צִיבּוּר, וּמֵאַחַר שִׁישׁ סְמִיכָה בְּפֶר הָעֵלֶם דָּבָר שֶׁל
 33 צִיבּוּר וּבְשַׁעֲרֵי הַמִּשְׁתַּלַּח, אִם כֵּן בּוֹדָאֵי שֶׁאֵין סְמִיכָה בְּשַׁעֲרֵי עֲבוֹדַת
 34 כּוֹכָבִים, שֶׁאִם כֵּן יֵשׁ שְׁלֹשׁ סְמִיכוֹת בְּצִיבּוּר.
 35 מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: בְּאִמַּת לֹא הוֹצֵרֵךְ רַבִּי יְהוֹדָה לְמַעַט זֹאת מִפְּסוּק,
 36 וְהַפְּסוּק שֶׁהִבִּיא הוּא לְגִירָסָא בְּעֻלְמָא – כְּדִי לְהַעֲמִיד אֶת הַגִּירָסָא,
 37 וְלִסְיַמֵּן בְּלַבַּד.
 38 מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: וְלִדְעַת רְבִי שְׁמַעוֹן הַסּוֹבֵר לְגַבִּי שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת
 39 כּוֹכָבִים דְּכָעִי – שֶׁהֵם צְרִיכִים סְמִיכָה, מְנַלָּן – מִנֵּן לְלַמּוֹד דָּבָר זֶה,
 40 שְׁהִרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן מִמַּעַט מִ'הַחַי' שְׁאֵינֶם טְעוֹנִים סְמִיכָה בְּאֶהְרֹן אֲלֵא
 41 בּוֹקְנִים, וּמִנֵּן לְלַמֵּד כֵּן, שֶׁמֵּא כּוּוֹנַת הַפְּסוּק לְמַעַטֵם לְחַלּוּטִין מִסְּמִיכָה.
 42 מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: נִפְקָא לָן – דָּבָר זֶה נִלְמַד מִדְּתַנָּיָא בְּרִייתָא, נִאמַר
 43 בְּשַׁעֲרֵי חֲטָאת שֶׁל נְשִׂיא (ויקרא ד כד) וְסִמְךָ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר,
 44 לְרַבּוֹת שְׁעִיר נְחֹשֶׁן לְסְמִיכָה – לְרַבּוֹת אֶת הַשְּׁעִירִים שֶׁהִקְרִיבוּ נַחֲשׁוֹן
 45 בֵּן עֲמִינַדָּב וְשֶׁאֵר הַנְּשִׂאִים בְּעַת חֲנוּכַת הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁגַּם בְּהֶם הִיחַת
 46 סְמִיכָה, דְּכָרִי רְבִי יְהוֹדָה. רְבִי שְׁמַעוֹן אֹמְרָ, לְרַבּוֹת שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת
 47 כּוֹכָבִים לְסְמִיכָה. וּמוֹסִיפָה הַבְּרִייתָא, שְׁהִיָּה רְבִי שְׁמַעוֹן אֹמְרָ, כָּל
 48 חֲטָאת שְׁנִכְנַם דְּמָה לַפְּנִים – לְתוֹךְ הַהֵיכָל אוֹ לְקוֹדֵשׁ הַקְּדוּשִׁים,
 49 מְעוֹנָה סְמִיכָה, וְלִכֵּן גַּם שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים טְעוֹנִים סְמִיכָה, שְׁהִרִי
 50 הֵם קַרְבָּן חֲטָאת שֶׁדְּמוּ נִכְנַס לְהֵיכָל.
 51 שׁוֹאלַת הַגְּמָרָא עַל בְּרִיתָא זֹה: לְמָה לִּי לְמִימְרָא 'שְׁהִיָּה' – מְדוּעַ
 52 הוֹצֵרֵכָה הַבְּרִיתָא לְהוֹסִיף וְלוֹמַר 'שְׁהִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמְרָ' וְכוּ', הִרִי
 53 כְּבָר לְמַד אֲרִיתָא מִפְּסוּקִים. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: לְסִימָנָא בְּעֻלְמָא –
 54 הַבְּרִיתָא אֲמַרָה זֹאת לְסִימֵן בְּלַבַּד.
 55 הַגְּמָרָא מְקַשָּׁה עוֹד עַל הַבְּרִיתָא: מִנֵּן לְלַמֵּד רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבּוֹת
 56 מִ'הַשְּׁעִיר' דּוּקָא שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, וְאִימָא – שֶׁמֵּא נִאמַר
 57 שֶׁהַפְּסוּק מְרַבֵּה סְמִיכָה בְּשַׁעֲרֵי הַנְּעֻשָׁה בְּפְנִים – שְׁעִיר שְׁעֵלָה עֵלְיוֹ

הלכה יומית לעיון ברמב"ם – בנוסף לשיעורים היומיים ג"פ ליום, פ"א ליום, וסהמ"צ פא

בין זמן הזה לזמן המקדש, ורק אם יש סכנה אין כופין את שניהם".

ואכן ב'יורה דעה' (ס"ו, רס, פד) כתב המחבר: "עבד שאמר לעלות לארץ ישראל כופין את רבו לעלות עמו או ימכור אותו למי שיעלהו שם... ודין זה בכל זמן, אפילו בזמן הזה שהארץ ביד עובדי כוכבים". ומקורו ברמב"ם (הל' עבדים פ"ח ה"ט), זאת ועוד:

ה'שואל ומשיב' מוסיף להוכיח שלדעת הרמב"ם אין הברל בין זמן הבית לזמן הזה מכך שכאן, בהלכות אישות, לא חילק הרמב"ם בין זמן הזה לזמן שבית המקדש היה קיים, ואם כן משמע שבשניהם כופין לעלות. ואם כן, כיוון שהרמ"א לא השיג על המחבר משמע שגם הוא סובר כמותו.

ובשולחן ערוך (אהע"ז סי' עה, ה) כתב (לדעה אחת) שכופים לעלות לארץ ישראל רק כשאפשר לבצע את העליה מבלי להסתכן. "הלכך מסוף המערב עד נוא ארון אין כופין לעלות, ומנוא ארון ולמעלה כופין לעלות דרך יבש, וגם דרך ים בימות החמה, אם אין שם ליסטים". ואמנם בהגהותיו על הטור הביא הרמ"א (בדרכי משה שם סי' ק) את שיטת רבנו חיים שבזמן הזה אין מצוה לדור בארץ ישראל, אבל בהגהותיו על השולחן ערוך לא הביא דעה זו.

וכתב על זה ה'שואל ומשיב' (ח"א סי' קנא): "זה שהרמ"א לא הגיה (באהע"ז שם) לחלק בין הזמן הזה לזמן שבית המקדש היה קיים, [הוא] משום שגם כאן פסק כרמב"ם. ודברי הבית שמואל [כאן] שכתב: עיין במדרכי וברא"ש שבזמן הזה אין כופין אותה אלא אותו, הוא תמוה... דאנן קיימא לן כהרמב"ם, ואין חילוק

שבת קודש ט' סיון ה'תשע"א

מתי מותר לדחות נישואין?

בתורה לאחר את נישואיו (קובץ הערות יבמות, הוספות א).
ואדמו"ר הזקן סלל דרך חדשה בענין זה.

לימוד תורה שבעל פה יש בו שני חלקים: א. ידיעת התורה. ב. פלפול ועיון. החלק העיקרי הוא הלימוד לצורך ידיעת התורה, דהיינו "כל ההלכות בטעמיהן בקצרה". בנוסף לכך, צריך ללמוד כדי להבין דבר מתוך דבר, וזאת "על ידי עיון ופלפול בעמקי ההלכות".

הלימוד בדרך עיון ופלפול הוא בלתי מוגבל, בבחינת "ארוכה מארץ מידה", ומכיוון שכך "אין לו ליבטל ממצות עשה המוטלת עליו, שבביל לימוד שאין לו קץ וסוף". מה שאין כן הלימוד העיקרי, ידיעת ההלכות, חז"ל קבעו לו זמן קצוב, "חמש שנים משנה, חמש שנים תלמוד" (אבות ה, כב), ועל כן "אין ידיעת התורה נדחית מפני מצוה זו דפרו ורבו, אף שאי אפשר לעשות על ידי אחרים" (שו"ע אדמו"ר הל' ת"ת ג, א, ובק"א שם).

הלכות אישות פרק ט"ו, הלכה ב: הַאִישׁ מִצְוָה עַל פְּרִיָּה וּרְבִיָּה... וְאִם הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה... תָּרִי זֶה מִתֵּר לְהִתְאַחֵר; שֶׁהָעוֹסֵק בַּמִּצְוָה פְּטוּר מִן הַמִּצְוָה.

הלכה זו - שעוסק במצוה פטור מן המצוה - לא נאמרה לכאורה לענין תלמוד תורה, שהרי גמרא מפורשת היא, לענין מצוה שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים, אומרים לאדם "תבטל תלמוד תורה ועסוק במצוה" (מ"ק ט, י, וברש"י שם). מדוע אם כן, נדחית מצוות פריה ורביה - שאין יכולים לעשותה על ידי אחרים - מפני תלמוד תורה?

מסביר הגר"א וסרמן, שיש להבדיל ביו ביטול המצוה לאיחורה: אם העיסוק בלימוד תורה יביא לביטול המצוה לגמרי, עליו לקיים את המצוה, אך אם ביטול המצוה הוא באופן זמני ואחר כך יוכל להשלים ולקיימה - אין לבטל תורה, שהרי המצוה תתבצע בסופו של דבר. ולכן התיר הרמב"ם לעוסק

המשך ביאור למסכת מנחות ליום ראשון עמ' ב

1 שנאמר בפסוק (שם) 'כִּכְרָךְ וְהָב טְהוֹר יַעֲשֶׂה אוֹתָהּ אֵת כָּל הַכִּלִּים
2 הָאֵלֶּה', שממנו למד רבי נחמיה שגם הנרות נעשו מהככר. בא
3 הפסוק ללמד שֶׁהָיוּ כִּלִּים שֶׁל וְהָב, כלומר אף את שאר הכלים
4 יעשה מזהב אבל לא מזהב הככר.
5 מקשה הגמרא: וְהָב בְּהִדְיָא כְּתִיב בּוֹ - אם להשמיענו שהיו של זהב
6 הרי מקרא מפורש נאמר בזה (שם בה לז-לח) 'וַעֲשִׂיתָ אֵת נִרְתִּיָּה שֶׁבַעַה,

המשך ביאור למסכת מנחות ליום חמישי עמ' ב

1 סְמִיכָה, מַעֲשֵׂר בהמה שֶׁמִּקְדָּשׁ לְפָנָיו וְלֹא תִּחְרִיּוּ - שיכול לקדש גם
2 את הבהמה התשיעית והאחת עשרה, שכן התחדש במעשר בהמה,
3 שאם בשעה שהעביר את הבהמות לפניו ומנה אותן, קרא לבהמה
4 התשיעית או לבהמה האחת עשרה בשם 'עשירית', נתפסות גם הן
5 בקדושה, האם אינו דין שֶׁמִּעוֹן סְמִיכָה. תִּלְמוּד לֹמַר, 'קִרְבָּנֵנוּ וְלֹא
6 מַעֲשֵׂר'.
7 דרשה שלישית, 'קִרְבָּנֵנוּ וְלֹא פֶּסַח', שאין קרבן פסח טעון סמיכה.
8 שִׁיבּוֹל וְהֵלֵא דִין הוּא, וְמָה קָרְבַּן שְׁלָמִים שְׂאִינוּ בְּצִוּוֵי שֶׁל 'עֲמוּד
9 וְהֵבֵא' - שאין חיוב להביא שלמים, אלא הם באים בנדר או נדבה,
10 מְעִינֵינוּ סְמִיכָה, קָרְבַּן פֶּסַח שֶׁהוּא בְּעֲמוּד וְהֵבֵא' - שחיבים להביא

7 וְהַעֲלָה אֵת נִרְתִּיָּהּ וְהֵאִיר אֶל עֶבֶר פְּנֵיהָ, וּמִלְקַחֶיהָ וּמִחֲתֹתֶיהָ וְהָב
8 מְהוֹר'. מתרצת הגמרא: לֹא נִצְרָכָא - לא הוצרך הכתוב להשמיענו
9 שיהיו של זהב, אֵלֶּא לְפִי נְרוֹת - למקום שהפתילה דולקת, סְלֶקָא
10 דְעֵתָךְ אֲמִינָא - היה עולה בדעתך לומר הואיל וּפִי נְרוֹת אֲשַׁחֲרִי
11 מְשַׁחֵר - כיון שמקום שהפתילה דולקת משחיר, תִּתְוֹרָה חֶסֶה עַל
12 מְמוֹנֵנוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל,

11 קָרְבַּן פֶּסַח, אֵינוּ דִין שֶׁמִּעוֹן סְמִיכָה. תִּלְמוּד לֹמַר, 'קִרְבָּנֵנוּ וְלֹא
12 פֶּסַח'.
13 מקשה הגמרא: אֵיכָא לְמִיפְרָךְ - אפשר לפרוך את הקל וחומר, שכן
14 מָה לְשָׁלָמִים שֶׁבֶן מְעִינֵינוּ הַבָּת נִסְכִּים וְתַנּוּפֵת חֹהֵה וְשׁוֹק, ולכן
15 הם טעונים סמיכה, מָה שֶׁאֵין כֵּן בְּכּוּר וּמַעֲשֵׂר וּפֶסַח, שֶׁאֵין בָּהֶם הַבָּת
16 נִסְכִּים וְלֹא תַנּוּפֵת חֹהֵה וְשׁוֹק, ולכן אינם טעונים סמיכה, ואם כן מדוע
17 צָרִיכִים לַמַּעַט זֹאת מִפְסוּקִים. מתרצת הגמרא: באמת אי אפשר היה
18 ללמוד מקל וחומר, ואין צריך למעט זאת מפסוקים, וְקָרְבָּא אֲסַמְכָתָא
19 בְּעֵלְמָא - הפסוקים הללו אינם אלא אסמכתא לדין זה.
20 מקשה הגמרא: אֵלֶּא